

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Rev 1385/05
01.09.2005. godina
Beograd

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Dragiše Slijepčevića, predsednika veća, Ljiljane Ivković-Jovanović, Slobodana Spasića, Nadežde Radović i Nikole Stanojevića, članova veća, u parnici tužioca BB čiji su punomoćnici AB, advokat i VV, protiv tužene GG čiji je punomoćnik DD, advokat, radi raskida ugovora o doživotnom izdržavanju odlučujući o reviziji tužioca izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Leskovcu Gž br. 372/05 od 11.3.2005. godine, u sednici održanoj dana 1.9.2005. godine, doneo je

R E Š E N J E

UKIDA SE presuda Okružnog suda u Leskovcu Gž br. 372/05 od 11.3.2005. godine i predmet se vraća Okružnom sudu u Leskovcu na ponovno odlučivanje.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Okružnog suda u Leskovcu Gž br. 372/05 od 11.3.2005. godine odbijena je kao neosnovana žalba tužioca i presuda Opštinskog suda u Leskovcu P br. 624/01 od 3.9.2003. godine je potvrđena. Ovom prvostepenom presudom odbijen je tužbeni zahtev tužioca AA kao pravnog sledbenika pok. ĐĐ, kojim je tražio da se raskine ugovor o doživotnom izdržavanju III R br. 313/07 od 24.3.1997. godine, kao i ugovor o izmeni i dopuni ugovora o doživotnom izdržavanju III R. br. 503/98 od 4.6.1998. godine zaključen između tužene VV kao davaoca izdržava i sada pok. ĐĐ, kao primaoca izdržavanja. Istom odlukom tužilac je obavezan da tuženoj plati troškove postupka od 20.150,00 dinara.

Protiv navedene drugostepene presude tužilac je blagovremeno izjavio reviziju zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka i zbog pogrešne primene materijalnog prava.

Tužena je dala odgovor na reviziju.

Vrhovni sud je na osnovu člana 386. saveznog ZPP-a u vezi člana 491. ZPP ("Sl. gl. RS" br. 125/04), ispitao pobijanu presudu i našao da je revizija osnovana.

Prema utvrđenom činjeničnom stanju tužilac AA i tužena VV su rođeni brat i sestra. Njihov otac sada pok. ĐĐ zaključio je ugovor o doživotnom izdržavanju 9.3.1997. godine sa tuženom koji je overen kod Opštinskog suda u Leskovcu R br. 313/97 od 24.3.1997. godine. Ovim ugovorom je navedeno da je primalac izdržavanja sada pokojni ĐĐ oduvek živeo u porodičnom domaćinstvu sa davaocem izdržavanja tuženom VV kako za vreme života njegove pok. supruge EE, majke stranaka, tako i posle smrti. Ugovorom je predviđena obaveza tužene VV, kao davaoca izdržavanja prema sad pok. ĐĐ kao primaoca izdržavanja da organizuje život u ekonomskoj zajednici-obezbeđuje ishranu, odevanje, održavanje stambenih prostorija, da brine o zdravstvenom stanju, obezbeđuje zdravstvenu zaštitu i lekove za primaoca izdržavanja, a za slučaj smrti da sada pok. ĐĐ sahrani i daje podušje po mesnim običajima. Pokojni ĐĐ, primaoc izdržavanja se obavezao da ustupa u svojinu tuženoj davaocu izdržavanja svu pokretnu i nepokretnu imovinu navedenu u predmetnom ugovoru, posle svoje smrti. Naknadno je zaključen ugovor o izmeni i dopuni ugovora o doživotnom izdržavanju koji je overen kod Opštinskog suda u Leskovcu R br. 503/98 od 4.6.1998. godine. Pokojni ĐĐ koji je preminuo __. godine do svoje smrti živeo je u porodičnoj stambenoj zgradi koja je predmet ugovora o doživotnom izdržavanju. U istoj kući žive tužilac i tužena. Majka stranaka preminula je __. godine. Pokojni ĐĐ je početkom 1998. godine oboleo, a potpuno je lišen poslovne sposobnosti rešenjem Opštinskog suda u Leskovcu R br __ od __. godine, zbog teškog i progresivnog duševnog oboljenja "senilne demencije". Za privremenog staraoca sada pokojnog ĐĐ određen je njegov sin-tužilac AA. Posle smrti pok. ĐĐ tužilac je podneo tužbu 16.2.2001. godine kojom je tražio raskid predmetnog ugovora o doživotnom izdržavanju i ugovora o izmeni i dopuni tog ugovora koji su zaključeni između sada pokojnog ĐĐ i tužene, sa razloga što tužena VV svoje obaveze preuzete ovim ugovorima nije izvršavala.

Na osnovu tako utvrđenog činjeničnog stanja nižestepeni sudovi su odbili tužbeni zahtev tužilaca kao neosnovan.

Prvostepeni sud svoju odluku zasniva na činjenici da nema razloga za raskid ugovora zbog neizvršenja ugovornih obaveza od strane tužene, jer je tužena kao davalac izdržavanja te obaveze prema primaocu izdržavanju, ocu stranaka sada pok. ĐĐ, izvršavala.

Drugostepeni sud je odbio žalbu tužioca i potvrdio prvostepenu presudu nalazeći da tužilac kao zakonski naslednik primaoca izdržavanja nema pravo podnošenja tužbe za raskid ugovora o doživotnom izdržavanju sa razloga neizvršenja ugovornih obaveza od strane davaoca izdržavanja posle smrti primaoca izdržavanja koji tu tužbu za života nije podneo.

Osnovani su navodi revizije o pogrešnoj primeni materijalnog prava od strane drugostepenog suda.

Tužilac je u žalbi izjavljenoj protiv prvostepene presude isticao razloge tužbe, odnosno da tužena kao davalac izdržavanja nije izvršavala svoje ugovorne obaveze prema primaocu izdržavanja ocu stranaka-pok. ĐĐ koji proizilaze iz spornog ugovora o doživotnom izdržavanju pobijajući suprotno utvrđenje i zaključak tog suda na osnovu koga je odbio tužbeni zahtev kao neosnovan.

Drugostepeni sud je pobijanu odluku zasnovano isključivo na odredbi čl. 203. ZON-a tako što je zaključio da tužilac kao zakonski naslednik pokojnog ĐĐ, umrlog __. godine (primaoca izdržavanja po spornom ugovoru) nema pravo da posle njegove smrti podnese tužbu kojom će tražiti raskid ugovora o doživotnom izdržavanju zbog neizvršavanja ugovornih obaveza od strane tužene kao davaoca izdržavanja ukoliko sam primalac izdržavanja pokojni ĐĐ nije tu tužbu pre svoje smrti već podneo, ističući da je tužilac tužbu podneo posle smrti pokojnog ĐĐ dana 16.2.2001. godine.

Pravo na raskid ugovora o doživotnom izdržavanju zbog neizvršenja ugovornih obaveza nije lično, već imovinsko pravo. To znači da u slučaju kada primalac izdržavanja za života ima pravo da traži raskid ugovora zbog neizvršenja obaveza druge strane iz tog ugovora, tada i njegovi naslednici po istom osnovu mogu da traže raskid ugovora. Trenutkom primaoočeve smrti ovo pravo prelazi na njegove naslednike (zakonske) i oni mogu podneti tužbu za raskid tog ugovora zbog navedenog razloga, odnosno ne izvršenja ugovornih obaveza od strane davaoca izdržavanja i u slučaju da primalac izdržavanja za života takvu tužbu nije podneo. Činjenica da Zakon o nasleđivanju posebno ne reguliše pitanje raskida ugovora o doživotnom izdržavanju zbog neizvršenja ugovornih obaveza, ne isključuje mogućnost raskida tog ugovora iz tih razloga, jer se radi o dvostrano teretnom ugovoru, pa se na takvu pravnu situaciju, osim odredbi ZON-a, primenjuju i odgovarajuće odredbe ZOO-a.

Okružni sud je zbog pogrešne primene materijalnog prava pobijanu odluku zasnovao isključivo na odredbama člana 203. ZON-a koji se odnosi na drugu pravnu situaciju i zato nije ispitivao razloge žalbe, što je njegova obaveza u smislu člana 365. stav 2. saveznog ZPP, zbog čega pobijana drugostepena odluka ne sadrži sve što je potrebno da bi se mogla ispitati, pa je na taj način učinjena bitna povreda odredbe čl. 354. stav 2. tač. 14. saveznog ZPP, na koju se ukazuje sadržinom revizije.

Sa navedenih razloga, Vrhovni sud je ukinuo pobijanu drugostepenu presudu i predmet vratio Okružnom sudu u Leskovcu na ponovno odlučivanje.

U ponovnom postupku drugostepeni sud će u smislu navedene odredbe člana 365. saveznog ZPP-a, ispitati prvostepenu presudu u granicama razloga navedenih u žalbi i ceniti sve odlučne razloge žalbe tužioca. Pri toj oceni imaće u vidu da tužilac kao zakonski naslednik pokojnog ĐĐ ima pravo da podnese tužbu za raskid ugovora o doživotnom izdržavanju zbog neizvršenja obaveze od strane davaoca izdržavanja prema primaocu izdržavanja, kao i ostale okolnosti utvrđene u prvostepenom postupku, a zatim će ponovo odlučiti.

Sa izloženog, Vrhovni sud je na osnovu člana 395. stav 2. i člana 394. stav 1. saveznog ZPP u vezi člana 491. ZPP ("Sl. gl. RS" br. 125/04), doneo odluku kao u izreci ovoga rešenja.

Predsednik veća

sudija,

Dragiša Slijepčević, s.r.

Za tačnost opravka

IJ